

PERSBERICHT

REKENKAMERRAPPORT VOOR EIGEN REKENING EN RISICO (CONCEPT)

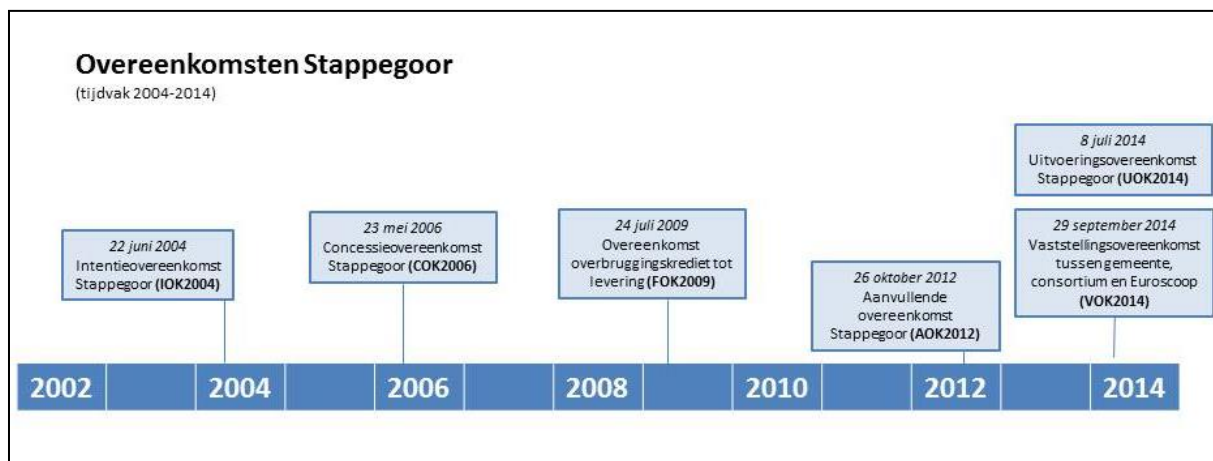
3 juli 2015

Aanleiding

De Rekenkamer Tilburg heeft afgelopen periode onderzoek gedaan naar het dossier Stappegoor. Aanleiding was een raadsbrede behoefte aan een onderzoek dat overzicht en inzicht zou bieden in de afspraken die in de loop der jaren gemaakt zijn tussen betrokken partijen. De focus in het onderzoek was daarbij gericht zijn op de risicoverdeling tussen het Consortium en de gemeente alsmede de informatievoorziening aan de raad.

Rode lijnen

In het tijdvak 2002-2014 zijn de volgende overeenkomsten afgesloten.

Deze overeenkomsten zijn bestudeerd en op een zevental aspecten in de tijd vergeleken ('rode lijnen'): *inhoudelijk programma, rol- en taakverdeling, juridische aspecten, inbreng en levering van gronden, gebiedsexploitatie, financiering en kostenverdeling*. Op basis van deze vergelijking concludeert de Rekenkamer Tilburg in overstijgende zin dat de kwaliteit van de overeenkomsten bij aanvang suboptimaal was voor de gemeente. Zo werd er bijvoorbeeld contractueel overeengekomen om *mee te denken* in het terugdringen dan wel het oplossen van het exploitatietekort op de gebiedsexploitatie van het consortium. De contractuele bepalingen ten aanzien van de leverings- en afnameplicht waren bij de start zwak geformuleerd. Ook concludeert de Rekenkamer Tilburg dat er geen sprake is geweest van een rolvaste opstelling van de gemeente conform de uitgangspunten van het concessiemodel. De gemeente intervenueerde zelf door wijziging in de opzet van het project voor te stellen.

Risicoverdeling tussen gemeente en consortium

De Rekenkamer Tilburg heeft zich een oordeel gevormd van de risicoverdeling tussen de gemeente en het consortium. Het uitgangspunt was bij aanvang dat de gebiedsontwikkeling *budgettair neutraal* zou zijn voor de gemeente. Aanvankelijk was er sprake van een plan waarbij de gemeente de sporthal, de schaatsbaan en aangelegd openbaar gebied zou verkrijgen en het consortium woningen en commerciële ruimten zou mogen realiseren op door de gemeente ('om niet') ingebrachte gronden. Dit alles zou plaatsvinden met '*gesloten beurzen*'. De Rekenkamer Tilburg constateert dat de uitgangspunten '*eerst rendabele onderdelen, dan onrendabele onderdelen*' en een '*budgettair neutrale gebiedsexploitatie*' al in de beginfase zijn losgelaten. Vanaf het begin is de gemeente risico gaan lopen op een negatief budgettair resultaat omdat de grondafname en de planning niet eenduidig waren vastgelegd. Tevens heeft de gemeente contractueel afgesproken om *mee te denken in het opvangen dan wel terugdringen van het tekort in de gebiedsexploitatie*. Met het afsluiten van de financieringsovereenkomst in 2009 nam het risico voor de gemeente verder toe. In geval van een faillissement van het consortium liep de gemeente immers een risico op het niet terug kunnen vorderen van het verstrekte krediet. In 2012 werd dit krediet omgezet in een lening met een gemeentegarantie waarbij de gemeente de mogelijkheid bood voor *nader overleg* in geval planologische belemmeringen de realisatie van de herijkte plannen in de weg zouden staan. De gemeente nam hiermee nadrukkelijk een planologisch risico op zich, met als mogelijke consequentie compensatie te moeten bieden richting het consortium.

De Rekenkamer Tilburg concludeert dat er sprake is geweest van een toename van *risico's* voor de gemeente Tilburg. Na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan, lijken de risico's voor de gemeente ten aanzien van de verstrekte gemeentegarantie naar beneden toe *'om te buigen'*. Tegen de achtergrond van een onherroepelijk bestemmingsplan, kan de gemeente grond gaan leveren aan het consortium en kan het risico ten aanzien van de gemeentegarantie afgebouwd worden. Het risico voor de gemeente bij een eventueel faillissement van het consortium blijft tot op heden ongewis.

Informatievoorziening aan de raad

De Rekenkamer Tilburg concludeert dat de informatievoorziening aan de raad onvoldoende adequaat is geweest. Op momenten dat er cruciale beslissingen door de raad genomen moesten worden over de start en/of voortgang van het project ontbraken essentiële gegevens, waren er summiere onderbouwingen en/of werd informatie vertrouwelijk ter inzage gelegd. De raad is binnen het dossier Stappegoor niet in de positie gebracht en/of gekomen. Grote delen van het besluitvormingsproces zijn volgens de Rekenkamer Tilburg gedomineerd geweest door politieke rationaliteit.

Aanbevelingen

Om lering te trekken uit het dossier Stappegoor formuleert de Rekenkamer een drietal aanbevelingen richting de raad welke betrekking hebben op het samenspel tussen college en raad. In de eerste plaats pleit de Rekenkamer voor het organiseren van meer *'evenwicht en tegenwicht'* in processen die betrekking hebben op grote (publiek-private) projecten. In de tweede plaats geeft de Rekenkamer de raad in overweging om bij de start van grote (publiek-private) projecten heldere procesafspraken te maken met het college over belangrijke momenten van inbreng en besluitvorming door de raad alsmede de procesgang bij eventuele afwijkingen van het project. Tot slot doet de Rekenkamer een oproep richting de raad om juist bij dergelijke grote (publiek-private) projecten nadrukkelijker en bewuster invulling te geven aan het dualisme. De Rekenkamer Tilburg doet een oproep om binnen de raad hierover het gesprek met elkaar aan te gaan.

Informatiebijeenkomst

De Rekenkamer Tilburg licht de onderzoeksbevindingen toe tijdens een informatiebijeenkomst. Deze bijeenkomst vindt plaats op dinsdag 7 juli van 18.30 uur - 19.45 uur in de koffiekamer, SK1.

Voor inlichtingen kunt u contact opnemen met de secretaris van de Rekenkamer Tilburg, mw. D.M.H. van Dongen tel: 013-5429255/06-41548772 of via de mail: rekenkamer@tilburg.nl. Via de website www.tilburg.nl/rekenkamer zijn de onderzoeksrapportages te downloaden.